

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33685
Nom	TIC com a recurs didàctic en arts i humanitats
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2020 - 2021

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	19 - Especialista en tecnologies de la informació y la comunicació	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
BATALLER CATALA, ALEXANDRE	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
COLOMER RUBIO, JUAN CARLOS	90 - Didàctica de les Ciències Experimentals i Socials

RESUM

L'assignatura "Tic com a recurs didàctic en Arts i Humanitats", de 4t curs de Grau, es pot cursar tant en l'itinerari "Especialista en Arts i Humanitats" com en el "d'Especialista en TIC". En el primer cas l'estudiant haurà cursat les matèries "Propostes didàctiques en educació artística", "Propostes didàctiques en història i pensament" i "Propostes didàctiques en llengua i literatura", en 3r i, en 4t "Història de les idees i el currículum d'Art i Humanitats". En el segon cas, l'estudiant haurà cursat les matèries "Educació i Tic", "Software i Hardware en contextos educatius" i "Disseny de materials educatius" en 3r i, en 4t, "TIC en ciències i matemàtiques".

L'assignatura "Tic com a recurs didàctic en Arts i Humanitats", de 4t curs de Grau, pretén aprofundir en el desenvolupament de les competències en Tecnologies de la Informació i la Comunicació com a recurs didàctic en Arts i Humanitats. Es tracta de dotar a l'estudiant de coneixements i recursos a través de narratives audiovisuals, mitjançant l'aprenentatge cooperatiu, l'ús de software i de les darreres tecnologies portables.

Les TIC ajuden a desenvolupar experiències educatives des de la comunicació i l'expressivitat, amb plantejaments interdisciplinars com són les vessants social i literària, de les quals s'ocupa l'assignatura. Les TIC són considerades com la quarta revolució, la dels mitjans tecnològics i la digitalització. Solament precedida per fites de la humanitat com el llenguatge oral, l'escriptura i la invenció de la impremta. L'ús en l'assignatura de metodologies portables, com és el *mobile learning*, conseqüents amb una educació del s. XXI, oferirà a l'alumnat una formació rica i coherent amb la realitat. Tanmateix ens permetrà considerar la utilització, com a eines didàctiques, d'artefactes quotidians de comunicació, és el cas del telèfon mòbil. Aquest aparell s'ha convertit en el major exponent de democratització de les tecnologies. Ofereix un ampli ventall de possibilitats susceptibles de ser emprades educativament des de les arts visuals, considerant la importància que la imatge ha adquirit en aquests dispositius, reflex de la cultura tecnològica contemporània.

En aquesta assignatura es pretén que l'estudiant aprenga a utilitzar els recursos tecnològics més propers i gratuïts. En aquesta línia, es podrà utilitzar, a voluntat del professorat, la metodologia Mobile Learning o aprenentatge en mobilitat, que suposa la utilització de dispositius mòbils amb càmera incorporada per a la realització dels projectes. Al cap i a la fi, es tracta d'aprofitar recursos de proximitat i de ubicuïtat en l'educació del segle XXI.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

- Competència lingüística i comunicativa, oral i escrita en les llengües oficials de la Comunitat.
- Capacitat de elaborar discursos orals i escrits en la llengua en què s'imparteix l'assignatura de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.
- Habilitats bàsiques en informàtica i per recuperar i analitzar informació des de diferents fonts bibliogràfiques i informàtiques.
- Habilitats bàsiques en l'ús i el coneixement de les possibilitats de captura i tractament de la imatge mitjançant dispositius tècnics.

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.

- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Assessorar els membres de la comunitat educativa com a usuaris de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Desenvolupar l'esperit crític cap a les tecnologies de la informació i la comunicació i cap als discursos que es generen des d'aquestes.
- Programar i intervenir pedagògicament aprofitant les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Promoure actituds positives, i al mateix temps crítiques, envers l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- Promoure l'autonomia en els processos d'ensenyament-aprenentatge entre l'alumnat i potenciar la col·laboració en les accions educatives tant entre el professorat com entre l'alumnat.
- Utilitzar les tecnologies com a potenciadors de la creativitat per a generar recursos educatius.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

En acabar aquesta matèria l'estudiant ha de ser capaç de:

- Ser capaç de dissenyar activitats educatives amb diferents recursos i estratègies TICS.
- Ser capaç de dissenyar activitats d'ensenyament-aprenentatge audiovisuals.
- Ser capaç de mantindre una actitud crítica cap a la informació i els discursos procedents d'entorns audiovisuals i TICS per tal de seleccionar allò que realment s'ajuste a les finalitats socioeducatives perseguides
- Plantejar i realitzar projectes audiovisuals on el resultat final corresponga a l'objectiu inicial.

- Construir narratives audiovisuals atenent al llenguatge cinematogràfic.
- Conèixer aspectes bàsics de la tècnica cinematogràfica (plànols, enquadrament, enfocaments).
- Mostrar sensibilitat vers temes socioculturals, amb la consideració de l'expressió artística com a forma de denúncia social.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'ensenyament de les arts i les humanitats en entorns d'aprenentatge basats en projectes audiovisuals

- 1.1. Els processos d'ensenyament-aprenentatge mitjançant els recursos audiovisuals.
- 1.2. Possibilitats del vídeo digital en contextos educatius.
- 1.3. Projectes audiovisuals de temàtica social en arts i humanitats
- 1.4. Programari per la filmació, edició i postproducció digital i so.

2. Unitats didàctiques en arts i humanitats amb suport digital: procés de creació

- 2.1. Els elements tècnics del llenguatge cinematogràfic.
- 2.2. Selecció d'idees i temàtiques: el guió previ.
- 2.3. La documentació com a font d'idees.
- 2.4. Revisió de guió i storyboard.

3. Tecnologia, literatura, cinema i arts: postproducció i evaluació.

- 3.1. Dispositius de gravació: possibilitats i limitacions.
- 3.2. Localitzacions, actors i recursos.
- 3.3. Enquadrament, il·luminació i so.
- 3.4. Revisió i avaluació del projecte audiovisual.
- 3.5. Formats de gravació i convertors.
- 3.6. Particularitats del software d'edició.
- 3.7. Avaluació del material en brut i primer muntatge: cap al tall final.
- 3.8. Transposició didàctica del projecte audiovisual.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es potenciarà l'aprenentatge col·laboratiu amb un projecte audiovisual per grups a partir del qual confluiran les tres disciplines: l'Expressió Plàstica i Visual, les Ciències Socials, i la Didàctica de la Llengua i la Literatura. Es fomentarà l'esperit crític i reflexiu a través de la lectura de textos relacionats amb la utilització de recursos audiovisuals en l'àmbit de l'educació i la discussió dels conceptes teòrics derivats del treball i els conceptes utilitzats al llarg de l'assignatura.

S'emprarà una metodologia activa i col·laborativa, que fomenti l'aprenentatge a través de l'acció i la capacitat de treball en equip, al temps que es reflexiona sobre la utilització dels recursos i projectes audiovisuals en el sistema educatiu.

AVALUACIÓ

Serà objecte d'avaluació, en primer lloc, les competències específiques de l'assignatura. Quant a les competències comunes, també podran ser avaluades sempre que es pose en evidència que formen part inseparable de l'objecte d'avaluació de l'assignatura.

L'avaluació serà contínua i quantitativa quant al tractament dels objectes d'avaluació. Tindrà com a finalitat el caràcter formatiu, per a la qual cosa serà global i qualitativa.

En finalitzar el curs, l'alumne haurà de ser capaç de:

- Posseir un nivell adequat en l'adquisició d'habilitats i coneixements específics de la matèria.
- Dominar els mètodes, tècniques i d'altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Magisteri.
- Haver demostrat una actitud adequada cap a l'assignatura i el respecte als companys, l'assistència i participació en les classes, l'interés i la constància per a aconseguir una progressió positiva, i també la capacitat per a treballar en grup.
- Tenir una competència lingüística i comunicativa, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1 del Marc Europeu de Referència, especialment de la llengua en què s'imparteix l'assignatura.

La qualificació, quant al seu perfil de representació numèrica del procés d'avaluació, serà el resultat tant de l'aprenentatge individual com de l'aprenentatge en col·laboració. Quant a aprenentatge, s'avaluarà el procés de canvis intel·lectuals i conductuals que l'alumnat ha d'evidenciar com a conseqüència de la corresponent adquisició de coneixements.

Els instruments d'avaluació inclouran aquests paràmetres bàsics per tal de no desvirtuar ni la metodologia ni els objectius d'aquesta assignatura:

— Elaboració d'un projecte audiovisual, en concret un video digital amb valor documental sobre un tema de rellevància, d'una durada màxima de deu minuts.

— Lectura d'una monografia o qualsevol altre text acadèmic relacionat amb projectes o recursos audiovisuals per a l'Educació Primària.

— Elaboració d'una memòria del treball realitzat en què, a més d'una valoració general sobre la marxa de l'assignatura, s'hi faça una reflexió sobre la utilitat de la narració audiovisual, el llibre llegit i els recursos treballats per a la tasca del professorat d'Educació Primària.

D'altra banda, atesa la voluntat d'aprendre a través de l'acció, no suposarà un valor afegit la utilització de recursos professionals en l'elaboració dels projectes audiovisuals: l'objectiu d'aquesta assignatura és aprendre a elaborar vídeos a partir dels recursos que tenen a l'abast escoles i particulars no relacionats professionalment amb el món audiovisual. Per tant, les ajudes externes professionals no seran tingudes en compte.

El projecte final serà avaluat segons una *rúbrica* que expressarà les competències del treball, a més d'una avaluació per parelles i un informe final. El procés i avanç de l'aprenentatge podran ser recopilats dins un *portafoli* on es presentaran els treballs i pràctiques de classe, amb lliure accés del professor, per avaluar el progrés del treball de l'alumnat. Per tant, no hi haurà una prova final i els estudiants que no hagen superat el projecte final i un percentatge significatiu de les pràctiques no podran aprovar l'assignatura.

En totes les proves i treballs es tindran en compte, a més d'una presentació adequada, la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text, tant en els suports tradicionals com en els digitals.

Igualment, per obtenir una avaluació d'excel·lència, es tindran en compte criteris com la usabilitat, l'estètica adequada, i la destresa en la programació informàtica que requereixen les activitats proposades.

Serà objecte d'avaluació, en primer lloc, les competències específiques de l'assignatura. Quant a les competències comunes, també podran ser avaluades sempre que es pose en evidència que formen part inseparable de l'objecte d'avaluació de l'assignatura.

L'avaluació serà contínua i quantitativa quant al tractament dels objectes d'avaluació. Tindrà com a finalitat el caràcter formatiu, per a la qual cosa serà global i qualitativa.

En finalitzar el curs, l'alumne haurà de ser capaç de:

- Posseir un nivell adequat en l'adquisició d'habilitats i coneixements específics de la matèria.
- Dominar els mètodes, tècniques i d'altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Magisteri.
- Haver demostrat una actitud adequada cap a l'assignatura i el respecte als companys, l'assistència i participació en les classes, l'interés i la constància per a aconseguir una progressió positiva, i també la capacitat per a treballar en grup.

- Tenir una competència lingüística i comunicativa, tant oral com escrita, en relació amb el nivell C1 del Marc Europeu de Referència, especialment de la llengua en què s'imparteix l'assignatura.

La qualificació, quant al seu perfil de representació numèrica del procés d'avaluació, serà el resultat tant de l'aprenentatge individual com de l'aprenentatge en col·laboració. Quant a aprenentatge, s'avaluarà el procés de canvis intel·lectuals i conductuals que l'alumnat ha d'evidenciar com a conseqüència de la corresponent adquisició de coneixements.

Els instruments d'avaluació inclouran aquests paràmetres bàsics per tal de no desvirtuar ni la metodologia ni els objectius d'aquesta assignatura:

— Elaboració d'un projecte audiovisual, en concret un vídeo digital amb valor documental sobre un tema de rellevància, d'una durada màxima de deu minuts.

— Lectura d'una monografia o qualsevol altre text acadèmic relacionat amb projectes o recursos audiovisuals per a l'Educació Primària.

— Elaboració d'una memòria del treball realitzat en què, a més d'una valoració general sobre la marxa de l'assignatura, s'hi faça una reflexió sobre la utilitat de la narració audiovisual, el llibre llegit i els recursos treballats per a la tasca del professorat d'Educació Primària.

D'altra banda, atesa la voluntat d'aprendre a través de l'acció, no suposarà un valor afegit la utilització de recursos professionals en l'elaboració dels projectes audiovisuals: l'objectiu d'aquesta assignatura és aprendre a elaborar vídeos a partir dels recursos que tenen a l'abast escoles i particulars no relacionats professionalment amb el món audiovisual. Per tant, les ajudes externes professionals no seran tingudes en compte.

El projecte final serà avaluat segons una *rúbrica* que expressarà les competències del treball, a més d'una avaluació per parelles i un informe final. El procés i avanç de l'aprenentatge podran ser recopilats dins un *portafoli* on es presentaran els treballs i pràctiques de classe, amb lliure accés del professor, per avaluar el progrés del treball de l'alumnat. Per tant, no hi haurà una prova final i els estudiants que no hagen superat el projecte final i un percentatge significatiu de les pràctiques no podran aprovar l'assignatura.

En totes les proves i treballs es tindran en compte, a més d'una presentació adequada, la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text, tant en els suports tradicionals com en els digitals.

Igualment, per obtenir una avaluació d'excel·lència, es tindran en compte criteris com la usabilitat, l'estètica adequada, i la destresa en la programació informàtica que requereixen les activitats proposades.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BRAZUELO, F. - GALLEGU, D. (2011). Mobile Learning. Los dispositivos móviles como recurso educativo, Sevilla: Mad (Eduforma).

- GISPERT, Esther (2009) Cine, ficción y educación, Barcelona: Laertes.
- XTEC. Audiovisuals: <http://www.xtec.es/audiovisuals/index.htm>
- AMBRÒS, Alba - BREU, Ramon (2007) Cinema i educació: el cinema a l'aula de primària i secundària, Barcelona: Graó.
- APARICI, Roberto - GARCÍA MATILLA (2008) Lectura de imàgenes en la era digital, Madrid: Ediciones de la Torre
- BORDWELL, David - THOMPSON, Kristin (2002) El arte cinematográfico, Barcelona: Paidós.
- CABERO, J. (2006) Nuevas tecnologías aplicadas a la educación, Madrid: Mc Graw Hill.
- PRATS, Miquel A. (2009) La competència digital a Educació Primària. Barcelona: UOC.
- SAURA, Ángeles(2011) Innovación educativa con TIC en Educación Artística, Plástica i Visual. Líneas de investigación y estudios de casos, Sevilla: Mad, Eduforma.
- VIVANCOS, J. (2008) Tratamiento de la información y competencia digital, Madrid: Alianza Editorial.

Complementàries

- AREA MOREIRA, Manuel (2008) Introducción a la tecnología educativa. La Laguna: Universidad de La Laguna. [Disponible: <http://issuu.com/manarea/docs/tecnologiaeducativa>]
- MASCARELL, David (2012). 'Salvem el Cabanyal'. Alumnado de magisterio produce cultura visual a través de sus teléfonos móviles", II Jornadas Investigar con Jóvenes. Grupo de Investigación Edarte, Departamento de Psicología y Pedagogía Universidad Pública de Navarra. [Disponible: http://edarte.org/wp-content/uploads/2012/01/MascarellDavid_IIJornadasInvestigarconJ%C3%B3venes1.pdf]
- MONEREO, C. - DURAN, D. (2001) Entramats. Mètodes d'aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu, Barcelona: Edebé.
- RODRÍGUEZ, J. L. - LONDOÑO, G. M. (2009) Los relatos digitales y su interés educativo, Educação, Formação & Tecnologias, 2 (1), 5-18. [Disponible en <http://eft.educom.pt>]
- RODRÍGUEZ, J. L. - LONDOÑO, G. M. (2010) Explicar històries... digitalment, Perspectiva Escolar, 344, pp. 47-51
- ALBALADEJO, Marta (2007). La Comunicació més enllà de les paraules: què comuniquem quan creiem que no comuniquem. Barcelona: Graó.
- ASINSTEN, Juan Carlos. El sonido. Edición de sonido en computadora, para proyectos en Clic, multimedia y otras actividades educativas. Teoría y práctica. Ministerio de Educación y Ciencia. [Disponible: <http://coleccion.educ.ar/coleccion/CD13/contenidos/materiales/archivos/sonido.pdf>]
- BAZALGETTE, C. (1991). "Los medios audiovisuales en la educación primaria". Madrid: Morata, MEC.
- CEBRIÁN DE LA SERNA, M. (coord.) (2002) Experiencias educativas con la imagen y el vídeo digital. Málaga: Universidad de Málaga.

- DÍAZ, Juanma (2010) El vídeo como herramienta didáctica, educ@contic [Disponible: <http://www.educacontic.es/blog/el-video-como-herramienta-didactica>]
- JUBANY I VILA, Jordi (2009) El Vídeo digital a la nostra aula, Guix d'infantil, 48 (març/abril 2009), pp. 32-35.
- MCKEE, Robert (2006) El Guión. Sustancia, estructura, estilo y principios de la escritura de guiones, Barcelona: Alba.
- PÉREZ, Anna - REDONDO, Sabina (2006) Projectes telemàtics a l'educació primària: Un recurs per transformar l'escola, Barcelona: Editorial UOC.
- PRENSKY, Marc (2011) Enseñar a nativos digitales: una propuesta pedagógica para la sociedad del conocimiento, Madrid: SM.
- PRENDES ESPINOSA, María Paz (1995) ¿Imagen didáctica o uso didáctico de la imagen? . Revista Enseñanza [Disponible: <http://e-spacio.uned.es/fez/view.php?pid=bibliuned:20485>]

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen sense canvis els continguts inclosos en la Guia Docent.

2. VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Donades les característiques d'aquesta assignatura, de caràcter instrumental i basada en l'ocupació de les TIC com *ferramenta didàctica, es manté la planificació original, encara que determinats continguts teòrics s'impartiran de manera asíncrona mitjançant les plataformes habilitades per la UV per a facilitar que es treballi la totalitat dels continguts malgrat les limitacions de presencialitat a l'aula. Així, les sessions presencials s'ajustaran a l'indicat per la Facultat de Magisteri (alternança de subgrups per setmanes) i en cas de nova suspensió de les classes, l'assignatura està preparada per a traslladar-se totalment a la modalitat virtual mitjançant la substitució de les activitats grupals d'aula per activitats grupals mitjançant eines de videoconferència per part dels estudiants i tutories grupals de suport i seguiment mitjançant Blackboard Collaborate per part dels docents. La part teòrica s'oferirà a els/les estudiants mitjançant videoconferències, tutorials i material per a la lectura i l'anàlisi.

3. METODOLOGIA DOCENT

En cas de ser necessari, se substituirien les classes presencials per sessions síncrones, mitjançant Blackboard Collaborate, amb portaveus dels equips en trobades que es gravarien i l'enllaç de les quals es facilitaria a la resta del grup a través de l'Aula Virtual. Es respectarien sempre el dia i l'hora assignats a la sessió presencial. A més, s'empraria aquesta mateixa eina, juntament amb el fòrum de l'Aula Virtual per a la resolució de dubtes en finalitzar la sessió. Els materials necessaris per a elaborar les tasques se subministrarien també a través de l'Aula Virtual i gran part del treball col·laboratiu es faria mitjançant les eines llicenciades d'Office 365. Així mateix, es reforça i amplia el programa de tutories virtuals per a agilitar l'atenció a els/les estudiants a través del mail corporatiu. En l'horari de tutories presencials, s'atén mitjançant el fòrum de l'assignatura i la plataforma Blackboard Collaborate

4. AVALUACIÓ

Tots els continguts de l'assignatura s'avaluen mitjançant activitats pràctiques en un procés d'avaluació contínua, les tasques de la qual es pujaran a l'Aula Virtual. Per a això, s'oferirà a l'alumnat la seqüenciació d'aquestes tasques, juntament amb els percentatges assignats a cadascuna, al començament del quadrimestre. Aquest aspecte ja ve recollit en la Guia Docent i tampoc necessita cap modificació. No hi ha, per tant, un examen final com a tal, la qual cosa facilita l'avaluació i seguiment de l'assignatura independentment de la situació sanitària.

5. BIBLIOGRAFIA

En tractar-se d'una assignatura eminentment pràctica, tot el material necessari per a l'elaboració de les tasques encomanades s'ofereix a través de l'Aula Virtual, mitjançant *PDFs, enllaços externs i tutorials i videotutorials. No obstant això, si hi haguera problemes d'accés a la biblioteca i fora necessari material addicional, els docents facilitarien a l'alumnat les referències necessàries per a un correcte seguiment de l'assignatura.